

Rodica Oană-Pop a dezvoltat tema : *Mesajul patriotic al muzicii de operă românească contemporană* — unul dintre puținele studii muzicologice românești care abordează această temă.

Vasile Herman — *Probleme de formă și de stil în evoluția cîntecului de masă românesc*. Specificul popular al cîntecului patriotic românesc de intonație populară. Stilistic — arată Vasile Herman — cîntecul patriotic apelează la conceptul armonic și modal al cîntecului popular. Există o tendință de madrigalizare a cîntecului de masă.

Zoltan Aladar a scos în evidență contribuția celor 40 de compozitori, muzicologi, critici de origine maghiară din țara noastră, care s-au integrat perfect în cultura muzicală românească ; nu se poate vorbi deci de o școală, de o concepție, de altă structură decît aceea a întregului popor al patriei noastre. Cu toții fac o artă angajată, contribuie la făurirea culturii noastre noi, socialiste.

Traian Mîrza a prezentat referatul : *Umanism și patriotism în folclorul nostru*. Folclorul poartă în sine istoria scrisă și nescrisă a poporului căruia aparține, dar folclorul oglindește și psihologia poporului, idealurile și năzuințele lui. E un vast sistem de informație asupra modului de trai și de gîndire a poporului etc. Umanismul și patriotismul sînt reflecție cu pregnanță de folclorul nostru.

Gheorghe Petrescu a vorbit despre *Muzica populară românească — expresie a legăturii dintre tradiție și contemporaneitate*. Elementul popular contopește cele două dimensiuni : tradiție și contemporaneitate ...surprinderea tradiției în contemporaneitate — elemente ce se întrepătrund, se suprapun, unul există în celălalt.

Ștefan Angi a dezvoltat tema : *Despre valențele etice ale muzicii contemporane românești* — scoțînd în evidență raportul dialectic între ethos și affectus. Artă noastră muzicală a ilustrat acest raport, la început cea populară prin genurile epice ; bazat pe tezaurul național s-a ogîndit în creația compozitorilor noștri, culminînd în ultimele trei decenii, cînd artă noastră muzicală a atins apogeul. Muzica românească contemporană a reușit să oglindească năzuințele noastre, răspunzînd tuturor dezideratelor. Sfera complexă a estetismului contemporan — frumos, sublim, eroic — a fost prezentă în creația noastră contemporană, care a reușit să reflecte, atît momentele de echilibru cît și cele de contrast, îmbogățînd viața spirituală a poporului nostru.

Dumitru Mircea, directorul Filarmonicii de stat din Cluj, a rostit cuvîntul de închidere a acestei sesiuni științifice clujene.

Titus MOISESCU

TIMIȘOARA

Concerte omagiale Drăgoi

Cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la nașterea lui Sabin Drăgoi, la Timișoara s-au desfășurat — timp de trei zile, între 7 și 9 octombrie a.c. — recitaluri și concerte ale căror programe au cuprins în exclusivitate lucrări din opera marelui nostru muzician.

O primă manifestare a fost cea dedicată lucrărilor scrise pentru pian. Abordînd particularitățile stilistice

ale scriiturii lui Sabin Drăgoi, începînd cu primele *Doine și cîntece pentru pian* și pînă la impunătorul *Concert pentru pian și orchestră*, Enea Borza ne-a oferit repere certe ale modalității prin care Drăgoi a putut deveni — și datorită cunoașterii melosului popular — reprezentativ pentru prestigiul unei culturi naționale. Este vorba despre armonizarea modală specifică, despre anumite particularități proprii condeiului autorului celebrelor *Miniaturi*.

Cu o seară mai tirziu, sub cupola Liceului de Muzică „Ion Vidu“, ne-am reîntîlnit cu lumea sonoră a lui Drăgoi, de această dată creatorul *Crizantemelor* și a neasemuitelor sale lucrări corale. În prima parte, Eleonora Oarcea și Sergiu Țapuchievici de la Filarmonica *Banatul*, Rodica Miloia și Dorin Văidean de la Opera din Timișoara, acompaniați de pianistele Alla Popa și Liana Văidean, au susținut un recital de liederuri. Cea mai autentică interpretare a cîntecelor lui Drăgoi oferindu-ne-o basul Sergiu Țapuchievici în *Lumea zice că mi-s lotru* și *Duce-m-aș cu mindra-n lume*.

Dirijorul Diodor Nicoară și corul Filarmonicii *Banatul* au prezentat, apoi, un program coral, parcurgînd o mare parte din opusurile de referință, mult cîntate, cum ar fi : *Bănățeană*, *Trandafir de pe răzoare*, *Dida*, *Lăsa-i pușca ruginită*, *Idilă bihoreană*, *Creața* ș.a. Momentul cel mai autentic și poate cel mai frumos din întregul concert coral l-a constituit interpretarea dată de corul bărbătesc aceluia pitoresc *Laie Chiorul*, pe versurile lui Goga.

În cea de a treia seară a avut loc deschiderea propriu-zisă a stagiunii de concerte a Filarmonicii *Banatul* (dirijor Nicolae Boboc), printr-un program Drăgoi, din care n-au lipsit *Divertismentul rustic*, *Monologul lui Ion* din opera *Năpasta* și *Poemul neamului*. După reaudierea *Divertismentului* și a celebrului *Monolog* din *Năpasta*, solist basul Pompei Hărășteanu, am fost puși în fața unei creații simfonice de ample dimensiuni, atît ca desfășurare epică, cît, în special, ca diversitate a modalităților de exprimare. Conceptul ca omonimă sonoră a frescei din sala Ateneului Român, care ilustrează istoria poporului nostru, *Poemul neamului* reprezintă, fără îndoială, o chintesență a disponibilităților componistice ale lui Drăgoi, o lucrare demnă de un interes sincer și statornic din partea muzicienilor noștri și de pretutindeni.

Este demn de remarcat că șirul acestor manifestări omagiale a dovedit, o dată mai mult, cît de vie este memoria lui Sabin Drăgoi în orașul de pe Bega și cît de mult datorează muzica românească personalității sale.

Doru MURGU

SATU-MARE

Un sfert de secol de la înființarea Filarmonicii de Stat

Între 23 septembrie și 1 octombrie au fost organizate la Satu-Mare manifestări festive pentru jubileul de douăzeci și cinci de ani al Filarmonicii de stat

din oraș. În cadrul unor „Zile muzicale sătmărene”, manifestare cultural-educativă închinată Congresului al XI-lea al P.C.R., orchestra simfonică a Filarmonicii a inaugurat seria de concerte printr-o seară festivă, avînd în program *Preludiul simfonic* de Ion Dumitrescu, *Concertul pentru pian și orchestră* de Edward Grieg și *Simfonia a V-a* de Beethoven. Interpretarea, sub bagheta dirijorului permanent Alexandru Munteanu, a îngăduit o imagine artistică unitară asupra colectivului, care a acumulat în existența sa de un sfert de veac o bogată experiență în domeniul muzicii simfonice. Studiind un mare număr de lucrări, aflate azi în repertoriul ei, orchestra are unitate, un compartiment de coarde sensibil, capabil de nuanțe delicate, ca și de vigoare, cu o răspăcată expresivitate în repertoriul clasic și romantic. Prin munca dirijorului Alexandru Munteanu, ansamblul a învățat „să se audă”, să dea importanță fiecărui amănunt în parte, folosit în scopul unei cît mai mari autenticități stilistice a pieselor cîntate. În acest fel a izbutit să întru-chipeze, în concertul inaugural al jubileului, lirismul muzicii lui Grieg, în care pianistul Dan Grigore a demonstrat o remarcabilă virtuozitate tehnică și un gust ales al frazării. Simfonia de Beethoven a relevat și calitățile alămurilor, ale suflătorilor de lemn, fiind tălmăcită cu mijloace interpretative expresive.

A doua zi a manifestării a fost consacrată unui simpozion pe tema *Muzica, instrument de educație estetică a maselor*, la care au participat Adrian Demian, Nicolae Călinoiu, George Sbârcea, Benkő Andrei și Ștefan Gregorovici, directorul Filarmonicii de stat sătmărene. S-a arătat, în comunicările făcute, că nu numai interpretarea, dar și ascultarea muzicii presupune o contribuție activă, un efort disciplinat, ale căror rezultate se vădesc în îmbogățirea personalității umane, în mobilizarea unor forțe morale individuale, deosebit de utile pentru existența contemporană. Înriurirea artei este diversă și foloasele ei în viața socială, în consolidarea conștiinței morale nu pot fi estimate.

Al doilea concert al „Zilelor muzicale sătmărene” a fost susținut de formația „Collegium Musicum Academicum” a Conservatorului „George Dima” din Cluj, avînd în program lucrări de Quentin, Quantz, Händel, Scarlatti și Telemann. Olujenii au dovedit multă măiestrie în executarea repertoriului lor pre-clasic, cultivînd un sunet clar, precis, pur, cu o deplină înțelegere a particularităților operelor prezentate. Fără să se situeze în afara sferei emoționale, așa cum unii înțeleg că trebuie tălmăcite operele maestrilor din secolul al XVIII-lea, formația a conferit sentimentului de trăire a muzicii un sens mai estompat, discret, pentru ca efectul emoțional să răsără din frumusețea sunetelor, din armonia construcției lucrărilor.

În seara de vineri, 27 septembrie, Orchestra de cameră a Filarmonicii de stat din Satu Mare, condusă de Marius Bîzu, avînd ca solist pe Simon Gábor, a cîntat lucrări de Anatol Vieru, Antonio Vivaldi și Mozart. Acest mic ansamblu sătmărean a dobîndit o importanță deosebită, atît prin lărgirea sferei de repertoriu, cît și prin progresul pe tărîmul interpre-

tării pe care îl prilejuiește membrilor tineri ai orchestrei simfonice. Formația realizează o subtilă culoare de ansamblu, datorită căreia programul a fost cîntat cu o apreciabilă plasticitate.

Seara a cincea i-a revenit formației de muzică populară „Țara Oașului” de pe lîngă Consiliul județean al sindicatelor. Și-au dat concursul frații Petreuş, Lucreția Hort, Violeta Man, Maria Mureșan, Lucia Sabău și Corul centenar din satul Roșiori, laureat al Concursului „Cîntare Patriei” și al celui de al XI-lea concurs al formațiilor artistice de amatori, dirijor Petru Vacarciuc. Formația, soliștii și corul dispun de frumoase calități artistice; am asistat la cele mai impresionante accente, întotdeauna convingătoare, îndeosebi în interpretarea cîntecelor oșenești, care caracterizează în bună parte și dialectul zonal al folclorului sătmărean.

Orchestra simfonică de stat din Oradea și-a adus de asemenea contribuția colegială, duminică 29 septembrie, la festinul instituției surori sătmărene, printr-un concert dirijat de Miron Rațiu, solist Mihai Constantinescu. S-au cîntat *Concertul pentru orchestră de coarde* de Paul Constantinescu, *Concertul pentru vioară și orchestră* de Beethoven și *Simfonia fantastică* de Berlioz. Cei ce au urmărit evoluția orchestrei orădene, asistînd periodic la concertele ei de mare succes, au apreciat și de astă dată suplețea ei, echilibrul sonor al compartimentelor instrumentale, cantilena expresivă a coardelor.

„Zilele muzicale sătmărene” au fost încheiate, marți 1 octombrie, prin concertul simfonic al orchestrei Filarmonicii de stat locale, dirijor Iosif Conta, solist pianistul cubanez Frank Fernandes. Programul a fost alcătuit din poemul simfonic *Amurg de toamnă* de Alfred Alessandrescu, *Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră* de Beethoven și *Simfonia a IV-a* de Brahms. Publicul a simțit valoarea interpretativă a orchestrei sătmărene, aspirația ei continuă spre formele tot mai înalte ale tălmăcirii muzicale. Dirijorul oaspete a constituit un nou impuls pentru ansamblu, ale cărui sonorități au fost subordonate cerințelor concertante ale instrumentului solist.

Dezvoltarea activității Filarmonicii de stat din Satu Mare este strîns legată de evoluția culturii artistice din România, centrul de greutate al activităților muzicale constituindu-l în multe din orașele țării orchestrele simfonice și filarmonicile de stat. Create în perioadele de mari prefaceri și în domeniul culturii, ele au crescut și s-au închegat în excelente instituții de artă paralel cu transformarea rapidă a condițiilor sociale din țară, dezvoltînd dragostea de muzică a maselor. Iată de ce ciclul festiv al jubileului Filarmonicii de stat din Satu-Mare dobîndește înțelesul mai larg al unei sărbători a muzicii românești interpretative, a cărei menire este să înnobileze și să unească oamenii într-o societate tot mai omogenă animată de țelurile înalte ale adevărului și frumousului.

George SBÂRCEA